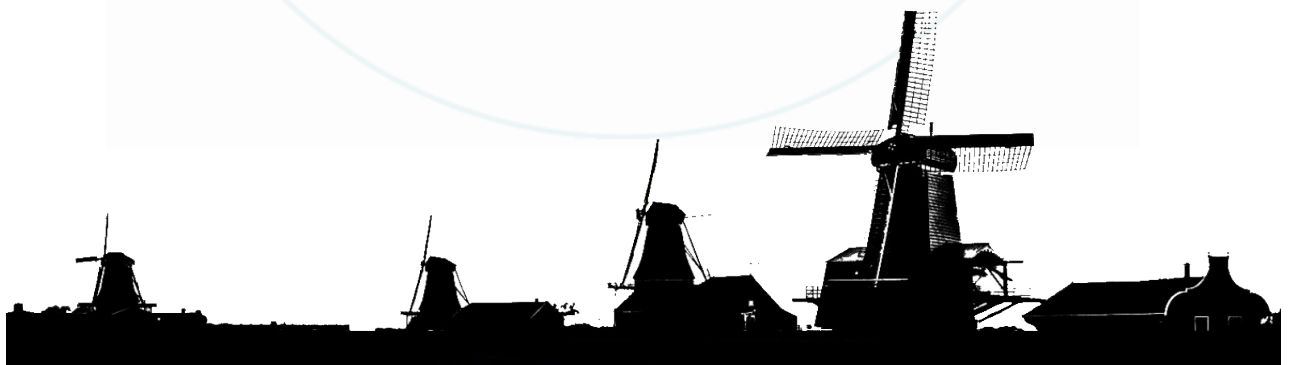




# **Museum Zaanse Tijd**

**Lange termijn beleidsplan**

**2022 - 2027**





## Inhoudsopgave

<b>Woord vooraf</b> .....	<b>2</b>
<i>Museum Zaanse Tijd: doelstelling en het meerjarenplan 2022-2027</i> .....	2
<b>Inleiding</b> .....	<b>3</b>
<i>Naar een nieuw museum</i> .....	3
<i>Waarom een TIJDMuseum?</i> .....	3
<b>1. Onze doelstelling en onze bezoekers</b> .....	<b>4</b>
<i>Onze missie</i> .....	4
<i>Onze visie</i> .....	4
<i>Onze bezoekers</i> .....	5
<b>2. Ambitie</b> .....	<b>6</b>
<b>3. Activiteiten</b> .....	<b>7</b>
<i>Tentoonstellingen en projecten</i> .....	7
<i>Educatie</i> .....	7
<b>4. Samenwerking</b> .....	<b>8</b>
<i>Nuttig en noodzakelijk</i> .....	8
<i>Lokaal, binnen Nederland, internationaal</i> .....	8
<b>5. Collectieplan</b> .....	<b>9</b>
<i>Opbouw van de collectie: de bruiklenen</i> .....	9
<i>Herkomst</i> .....	9
<i>Registratie</i> .....	9
<i>Behoud</i> .....	10
<i>Onderzoek</i> .....	10
<i>Toegankelijkheid; digitale ontsluiting</i> .....	10
<i>Gezamenlijk depot</i> .....	11
<i>Verwerven en ontzamelen</i> .....	11
<b>6. Publieksbeleid</b> .....	<b>12</b>
<i>Fysieke toegankelijkheid</i> .....	12
<i>Openingstijden</i> .....	12
<b>7. Museum Zaanse Tijd als onderneming</b> .....	<b>13</b>
<i>Inkomsten</i> .....	13
<i>Personeel, huurkrachten en vrijwilligers</i> .....	13
<i>Meerjarenbegroting Museum Zaanse Tijd</i> .....	14
<b>8. Besluit</b> .....	<b>16</b>
<b>Geraadpleegde literatuur</b> .....	<b>16</b>



## Woord vooraf

### Museum Zaanse Tijd: onze doelstelling en het meerjarenplan 2022-2027

Museum Zaanse Tijd (MZT) geeft een beeld van wat tijd is, hoe de mens tijd onder controle heeft gekregen en met tijd omgaat. Wij willen de bezoekers bekend maken met de invloed van tijd op het menselijk functioneren en met de gevolgen van steeds nauwkeuriger tijdmeting op ons leven en de rol die de Zaanstreek hierin heeft gespeeld.

Museum Zaanse Tijd is een initiatief van Stichting Museum van het Nederlandse Uurwerk (MNU) en bevat verschillende topstukken uit de collectie van de Stichting Museum en Archief van Tijdmeetkunde (SMAT). Beide stichtingen staan onder bestuur van de overkoepelende Stichting Tijdmeetkundige Collectie Nederland (STCN). Twee stichtingen met private collecties met stukken in bruikleen bij de grotere musea, de Stichting Boom-Time en de Stichting De Oude Tijdwijzer, hebben zich actief aangesloten bij en gelieerd aan de STCN en Museum Zaanse Tijd. Naast antieke klokken en zakhorloges bevatten de collecties ook andere tijdmeetkundige objecten, zoals uurwerkherstellers gereedschappen, literatuur en restauratiearchieven.

Museum Zaanse Tijd richt zich op een pluriforme doelgroep. De opzet van het museum is breed genoeg om jong en oud een fascinerende reis door de tijd te laten maken: niet alleen zoals het vroeger was maar ook wat heden ten dage van belang is. De beleving van de tijd is daarbij leidend. De tijd stroomt in de beleving van de verschillen tussen vroeger en nu; allerlei subjectieve aspecten van tijdbeleving zullen mensen herkennen en fascineren; de tijd staat stil in de expositie van oude klokken, (zak)horloges en uurwerkherstellers gereedschappen. Een permanente expositie is ingericht over het leven en werk van Christiaan Huygens. Een bezoek aan het museum zal een fascinerende en welbestede tijd opleveren, een tijd zeker voor herhaling vatbaar.

In de volgende paragrafen wordt aangegeven hoe wij de doelstelling in de komende jaren hopen te bereiken. Tevens beschrijven we de achtergrond van de vernieuwing van het museum. Daarna worden de bezoekers beschreven die wij hopen te bereiken, onze ambitie en de activiteiten die wij willen ontwikkelen, waar mogelijk samen met andere instellingen in Nederland. Tot slot komt de collectie aan de orde en de ondernemingskant van MZT: huisvesting, personeel en financiën.

Voor het schrijven van dit lange termijn beleidsplan zijn beleidsnota's van de overheid en de Nederlandse Museum Vereniging geraadpleegd. De Meerjarennota's van verscheidene andere musea zijn een uitstekende gids bij het schrijven geweest. Referenties zijn aan het eind van dit plan te vinden.



## Inleiding

### **Naar een nieuw museum**

Met de uitbraak van COVID-19 in 2020 en de komst van een nieuwe directeur in 2021 heeft Museum Zaanse Tijd ingezet op een nieuwe frisse koers.

Er is al een aanzet gedaan en begin gemaakt met een nieuw meerjarenplan dat in dit document verder zal worden uitgewerkt en toegelicht. Mede dankzij verscheidene coronasteunmaatregelen en subsidies was het mogelijk om het museum aan te passen aan een situatie met en zonder corona. Deze flexibele basis geeft meer ruimte en vrijheid om beter bezoekers te kunnen blijven ontvangen op anderhalve meter, maar ook te groeien naar meer bezoekers in een normale situatie.

Met een nieuwe presentatie, een nieuwe website, 2 nieuwe medewerkers en tal van activiteiten en plannen staat het museum nu in de startblokken om de naamsbekendheid te vergroten, andere doelgroepen te bereiken en bezoekersaantallen gelijkmatiger over het jaar te spreiden.

### **Waarom een TIJDMuseum?**

Museum Zaanse Tijd wil de invloed van tijd op ons leven laten zien. Tijd verstrijkt en verandert gaandeweg. De meest elementaire verandering is de overgang van dag en nacht en van nacht naar dag, een natuurlijk verschijnsel, niet door mensen ingedeeld, maar wel benoemd als de dag, het seizoen, de maan(d), het jaar. De eerste pogingen het verstrijken van de tijd te vangen, zijn te vinden in instrumenten om de veranderende positie van aarde en zon ten opzichte van elkaar zichtbaar te maken, met name zonnepijlers en waterklokken, daarnaast in instrumenten om korte tijdintervallen te meten zoals zandlopers en kaarsklokken. Het verstrijken van de tijd werd bekijikbaar. Het aanbrengen van schaalverdelingen in tijdmeters zette de deur open naar nauwkeuriger meten van de verstrijkende tijd: weken, uren, minuten en seconden deden hun intrede. Het verdelen van de tijd in steeds kleinere eenheden ging hand in hand met de ontwikkeling van mechanische systemen die dat zichtbaar maakten. Religie beïnvloedde de aard van de tijdsindelingen en de weergave daarvan; daardoor is de heersende religie mede bepalend geweest voor de ontwikkeling van het mechanische uurwerk in het christelijke Europa en niet in de technisch beter onderlegde Arabische wereld of China. Vervolgens beïnvloedde de gemeten tijd het dagelijks leven in de samenleving als geheel en van individuen afzonderlijk. Dit is alles te zien in Museum Zaanse Tijd.

In onze tijd spelen klassieke klokken nog maar een kleine rol. We zien tientallen malen per dag hoe laat het is op onze mobiele telefoon, computerscherm, dashboard en in de keuken op elektrische apparatuur. De invloed van de tijd is groter dan ooit. We noemen ons zelfs slaaf van de tijd: slaaf van een systeem dat we goeddeels zelf hebben bedacht en geïnstalleerd. De bezoeker van Museum Zaanse Tijd leert in dit museum het hele verhaal van de tijd kennen, van verleden naar toekomst, zoals dat nergens anders in Nederland mogelijk is. De bezoeker verrijkt kennis over zijn eigen tijd in vergelijking met andere tijden, ontdekt niet alleen hoe de persoon, de samenleving, zelf tijd gebruikt, maar ook hoe verslavend dat is door de aansluiting van exposities bij de actualiteit. Binnen die beleving beantwoorden de uurwerken en andere objecten uit de tijdmeetkundige collecties aan de behoefte aan objectiviteit, precisie en esthetiek.



## 1. Onze doelstelling en onze bezoekers

### Onze missie

Museum Zaanse Tijd is het enige Nederlandse museum specifiek gericht op uurwerken, met een zo breed mogelijke nationale Nederlandse collectie voor een zo breed mogelijk publiek. Het levert een bijdrage aan de presentatie van de Zaanse geschiedenis en aan het inzicht van het publiek in de geschiedenis van de tijd.

Wij willen de bezoekers van Museum Zaanse Tijd bekend maken met de invloed van tijd op het menselijk functioneren en met de grote gevolgen van steeds nauwkeuriger tijdmeting op ons leven. De mens heeft er altijd naar gestreefd het voortgaan van de tijd via een machine grijpbaar en bruikbaar te maken. De beschikbare klokkencollecties worden niet alleen gebruikt ter verduidelijking van die eeuwige strijd, maar ook als inspiratiebron voor thema's waarmee het verhaal van de tijd zal worden gebracht.

### Onze visie

Wij willen met Museum Zaanse Tijd de invloed van tijd op ons leven laten zien én daarbij aandacht vragen voor het met tijd en tijdmeting verbonden Nederlandse technische, culturele en sociale erfgoed. Ook vragen we aandacht voor de invloed die de ontwikkeling van de tijdmeetkunde heeft gehad op de wereldhandel en de bijzondere rol die de Nederlanders (vooral Christiaan Huygens) daarin gespeeld hebben. Niet alleen in het verleden, maar ook nu en in de toekomst zal de ontwikkeling van de tijdmeetkunde op talloze terreinen van bepalende invloed blijven, denk bijvoorbeeld aan (top)sport, de medische wereld, etc. Ook daarvoor willen wij in Museum Zaanse Tijd aandacht vragen. In onze visie is het museum veel meer dan een bewaarplaats van kennis en roerend cultureel erfgoed.

In Museum Zaanse Tijd staat de bezoeker centraal. We willen bezoekers inspireren en fascineren. Daarom is Museum Zaanse Tijd omgevormd en geconcipieerd als een modern, verhalend, museum met optimale interactie met de bezoekers. Hoewel de uit de collecties beschikbare stukken prominent aanwezig zullen zijn, is het maar ten dele een klokkenmuseum, maar eerst en vooral een museum dat de complexe relatie tussen de mens en de tijd inzichtelijk wil maken. De bezoekers mogen na afloop gefascineerd zijn door het vernuft waarmee klokken zijn ontwikkeld en geconstrueerd, ze zullen vooral het museum moeten verlaten met een beter begrip van de invloed die tijd heeft op hun alledaagse leven.

## Onze bezoekers

Uit de resultaten en ervaringen van de afgelopen jaren blijkt dat de levensvatbaarheid van het museum op jaarbasis minimaal een aantal van 20.000 bezoekers vereist. Wanneer we echter meer willen, activiteiten organiseren en onze bezoekers meer en meer verwonderen zullen we door moeten groeien naar zo'n 50.000 bezoekers per jaar. Het merendeel van onze bezoekers komt niet voor de klokken, maar voor de beleving van het verhaal van de tijd dat in telkens verschillende thema's zal worden gebracht. Nog voordat één bezoeker is binnen geweest helpt de literatuur ons met gebruikmaking van verschillende dimensies een beeld te vormen van bezoekersprofielen. Een internationale studie naar de behoeften van museumbezoekers onderscheidt verschillende "motivatiegroepen" (Falk & Dierking, 2013). Beter dan demografische variabelen (met uitzondering van het aanbod voor kinderen en gezinsbezoek) bepalen deze motivatiegroepen wat bezoekers beweegt om naar het museum te komen en waaraan zij behoefte hebben in het museum. Wij zullen vanaf de aanvang daarmee rekening houden bij de programmering van tentoonstellingen, het aanbieden van randprogramma's, zoals ook bij het aanbieden van informatie en de samenstelling van het assortiment van de museumwinkel. Onze taak is bezoekers gastvrij te bedienen en ze activerend, educatief en inspirerend te bereiken.

In de Museumbrief *Samen werken, samen sterker* van 10 juni 2013 besteedt de minister van OCW specifiek aandacht aan de educatieve inspanningen van musea. Onze educatieve doelstelling is bezoekers, jong en oud, actief te laten ontdekken wat tijd is en met ons doet door ze te laten kijken, dingen te laten doen en hun eigen ervaringen in te brengen. Uit onze missie volgt dat activiteiten op educatief gebied vanzelfsprekend thuis horen in het programma van een TIJDMuseum.

Wij willen zoveel mogelijk mensen, jong en oud in contact brengen met het verhaal van de tijd. Om dat te bereiken wordt reeds in de aanloop naar de oprichting gewerkt aan een marketing- en communicatieplan.





## 2. Ambitie

Wij streven ernaar zo spoedig mogelijk ons gehele pand geschikt gemaakt te hebben om aan onze ambitieuze doelstellingen te voldoen, waar de top van kennis en kunde op het gebied van TIJD en tijdmeting in Nederland is samengebracht. Deze top wordt dan getoond in exposities, maar blijkt vooral uit de hoge kwaliteit van de projecten en activiteiten die de invloed van tijd op het dagelijks leven onder de aandacht brengen.

In deze ontwikkeling blijft in eerste instantie de locatie van belang. Daarnaast speelt ook de indeling van het pand een rol, daar de doorstroming van het pand dit vereist. Dit alles ook rekening houdend met de status als rijksmonument. Het perspectief blijft niet beperkt tot Nederland; de doelstelling is ook gericht op internationale gebeurtenissen en ontwikkelingslijnen. Ook houden we ons niet alleen bezig met het verleden, maar ook met de toekomst door de aandacht te vestigen op het belang van innoveren in en op het gebied van de tijd.

Ambities en kwaliteitsinspanningen zijn lege begrippen als er geen criteria zijn waarop hun resultaat kan worden beoordeeld. Aan deze criteria wordt van meet af aan gewerkt, zodat op zijn minst zelfonderzoek inzicht kan geven in het niveau van de prestaties. Even belangrijk is ook het oordeel van de buitenwacht. Opgenomen te zijn in het Museumregister betekent dat Museum Zaanse Tijd voldoet aan de museale basiseisen.



### 3. Activiteiten

#### Tentoonstellingen en projecten

Museum Zaanse Tijd wil de aandacht trekken met zowel haar vaste als ook wisselende exposities, zoals dat een museum betaamt. In Museum Zaanse Tijd is een vast onderdeel van de expositie ingedeeld voor het werk van Christiaan Huygens. De hoofddoelstelling, het verhaal van de tijd te leren kennen, wordt verder echter vooral bereikt in projecten waardoor de bezoeker direct betrokken wordt in thema's rondom het begrip tijd. In Museum Zaanse Tijd is een vaste ruimte, de expositiezolder, flexibel indeelbaar voor dit doel.

#### Educatie

Bij educatieve activiteiten denken we niet alleen aan bijdragen aan schoolprogramma's, maar ook aan informatieoverdracht bij exposities. Er zal aandacht zijn voor educatieve projecten voor kinderen en jongeren; terwijl voor andere groepen symposia worden georganiseerd, of cursussen, bijvoorbeeld in de restauratiewerkplaats.

Educatie blijft niet beperkt tot activiteiten binnen het museum, maar strekt zich uit tot deelname aan samenwerkingsprojecten buiten de muren van het museum zowel op het gebied van tijdmeting als op het gebied van tijd in ruimere zin bij andere culturele activiteiten.

Ook door middel van mobile installaties kan het museum naar scholen en instellingen toekomen om het begrip van de tijd te verbreden en onder de aandacht te brengen.





## 4. Samenwerking

### Nuttig en noodzakelijk

In de stukken van de Nederlandse Museumvereniging, de Raad voor Cultuur en het Ministerie voor OCW wordt samenwerking binnen de culturele sector, in het bijzonder in het museale veld noodzakelijk beoordeeld. Afgezien van de noodzaak is samenwerken ook buitengewoon nuttig. Immers door samenwerking tussen verschillende stichtingen die voorname collecties op het gebied van tijdmeetkunde bezitten kan museum Zaanse Tijd haar ambities waar maken. Deze samenwerking zal zich op het gebied van tentoonstellingen, presentaties en activiteiten, waaronder ook educatie richten.

Maar ook op de locatie 'Zaanse Schans' zal intensief worden samengewerkt met de verschillende erfgoedpartijen om tot een betere (en vooral ook beter te managen) bezoekersstroom te komen. Deze samenwerking zal zich vooral op het gebied van marketing, sales en operationele organisatie gaan richten, zodra het samenwerkingsverband hier concrete vorm heeft aangenomen.

### Lokaal, binnen Nederland, internationaal

In Zaandam zal allereerst worden gestreefd naar samenwerking met lokale erfgoed instanties en musea. Die samenwerking loopt gedeeltelijk al.

Binnen de rest van Nederland bestaan er nu reeds tussen alle mogelijke organisaties op klokkengebied goede contacten. Maar ook door het lidmaatschap van de VSC, de Vereniging van musea en Science Centers, zal het museum de mogelijkheid hebben om deel te nemen aan landelijke activiteiten zoals *het weekend van de wetenschap*. De flexibiliteit van de expositiezolder maakt het mogelijk om bijeenkomsten zoals symposia, debatten en lezingen worden georganiseerd. Voor ontsluiting van de collectie is samenwerking gezocht met de RCE om door middel van o.a. Collectie Nederland ([collectienederland.nl](http://collectienederland.nl)) deze voor een groot en breed publiek zichtbaar te maken.

Ook internationaal liggen er op klokkengebied goede contacten, met name in Engeland, onder meer via de Nederlandse afdeling van de Antiquarian Horological Society, en in Duitsland. Museum Zaanse Tijd zal ook internationaal de weg tonen naar het verband tussen klokken, horloges en het verhaal van de tijd.





## 5. Collectieplan & beleid

### Opbouw van de collectie: de bruiklenen

De samenwerkingsovereenkomst tussen de stichtingen die tijdmeetkundige collecties bezitten bevat de afspraak dat zij hun collectie aan de Stichting Tijdmeetkundige Collectie Nederland (STCN) voor onbepaalde tijd in bruikleen geven. Museum Zaanse Tijd heeft daarmee het beheer over (delen van) diverse collecties en zorgt ervoor dat de objecten voor het publiek toegankelijk blijven. Een collectieplan voor het totaal van de collecties is onderdeel van het beheer.

Het collectiebeleid van Museum Zaanse Tijd wordt beschreven in het Collectieplan. In dit plan komen de collectie, beheer en behoud, het verzamelbeleid en het verwerven, registreren, onderzoeken en afstoten van de collectiestukken aan de orde.

Het zwaartepunt van de collectie ligt onmiskenbaar bij Nederlandse uurwerken. Drie delen van de collectie zijn in het bijzonder onmisbaar voor de realisatie van de missie en de doelstellingen, de positionering en profilering van het museum:

- Objecten die samenhangen met de geschiedenis van de Zaanse klok (1650-1980) in zijn context
- Objecten die bijzonder beeldend de Zaanse/Hollandse geschiedenis illustreren
- Objecten die belangrijke momenten in de geschiedenis van de tijd en de tijdmeting in Nederland memoreren.

### Herkomst

Museum Zaanse Tijd hanteert een verwervingsprocedure waarin de rechtmatigheid van de verwerving en de consistentie met het verzamelbeleid getoetst worden. Onderzoek naar de herkomst van het object speelt hierin een ondergeschikte rol, omdat objecten die passen in het verzamelbeleid merendeels gebruiksvoorwerpen zijn, die in het algemeen frequent en anoniem van eigenaar gewisseld zijn.

### Registratie

Het MZT hanteert een registratieprocedure voor inkomende stukken. In hoofdzaak betreft dit het aanleggen van een dossier waarin alle relevante bescheiden worden bewaard en het opnemen van de beschrijving en foto's in een database.

Gezien het geringe aantal in- en uitgaande bewegingen beschikt het MZT niet over een apart register hiervan; deze informatie wordt in de objectdossiers bijgehouden. Alle objecten en de bijbehorende informatie zijn te allen tijde identificeerbaar, traceerbaar en overdraagbaar.



## **Behoud**

Het museum pand is op een zodanige wijze gebouwd dat het een redelijke bescherming biedt aan de collectie. De houten constructie heeft een zekere bufferwerking t.a.v. fluctuaties in de luchtvochtigheid. Verwarming geschiedt middels een centrale verwarming, waardoor additionele vochtregulatie wordt ingeschakeld. Er is verder niet voorzien in een speciale temperatuur- en vochtregeling ten behoeve van de collectie, maar dit levert geen merkbare problemen op. Er wordt continue in de gaten gehouden hoe de luchtvochtigheid de komende jaren, vooral in de winter, op peil kan worden gehouden. Behalve afvoer van veel van het papier zal komende tijd ook in de gaten worden gehouden of er additionele maatregelen nodig zijn ter bestrijding van de reeds jaren aanwezige zilvervisjes.

In het museum zijn veel ramen afgeschermd met plaatmateriaal om weinig directe lichtinval te hebben en meer expositieruimte te creëren. Het museum heeft afgelopen jaren vrijwel alle verlichting verduurzaamd en aangepast en/of vervangen door LED verlichting.

Mede als gevolg van de groei van de collectie onderkent het bestuur de noodzaak van een zorgvuldige procedure voor conservering en restauratie. Hier zal de komende jaren verder nadruk op worden gelegd en een additioneel restauratie en conservatie plan voor worden opgesteld.

Hierin zal niet alleen aandacht worden besteed aan preventieve conservering, periodieke inspectie, actieve conservering en restauratie, maar ook aan de verankering in de organisatie middels werkinstructie, functiebeschrijving en een geormerkt budget.

## **Onderzoek**

Onderzoek naar de collectie wordt niet planmatig gedaan, maar op momenten dat daartoe aanleiding is (verwerving, restauratie, bruikleen, een tentoonstelling etc.). De onderzoeksresultaten worden altijd bekend gemaakt, via catalogi, artikelen in (vak)tijdschriften of de website.

## **Toegankelijkheid; digitale ontsluiting**

Uit het totaal van de collecties worden objecten gebruikt voor expositie. Dat kan zijn in de vorm van een vaste tentoonstelling of in wisseltentoonstellingen. Literatuur en archiefstukken worden bewaard in het kenniscentrum en kunnen aldaar worden ingezien.

Ook digitale ontsluiting zal worden gerealiseerd. De collectie van het museum zelf is reeds digitaal ontsloten via de website van het museum. Op diezelfde website staat ook een specifiek deel van de collectie van de SMAT. In overleg met de bruikleen gevende stichtingen wordt gewerkt aan algehele ontsluiting van de tijdmeetkundige collectie Nederland.

## Gezamenlijk depot

Museum Zaanse Tijd heeft de ambitie in het vormen van een opslagruimte waar de collecties van de aangesloten stichtingen gezamenlijk worden opgeslagen in de tijd dat zij niet voor tentoonstellingen worden gebruikt. Voor bezichtiging van stukken uit het depot kan men daardoor op één plaats terecht.

## Verwerven en ontzamen

Museum Zaanse Tijd heeft een grote collectie, die de mogelijkheden van het pand ontstijgen. Daarmee is niet gezegd dat items die momenteel niet in de presentatie passen zomaar kunnen worden afgestoten. In het collectieplan wordt aangegeven wat kritische grenzen zijn en welke procedure moet worden gevolgd in geval van zowel verwerven als ontzamen. In geval van ontzamen zullen uiteraard de richtlijnen en leidraad van de Nederlandse Museumvereniging gevolgd worden. Een beslissing tot afstoting wordt genomen door het bestuur.





## 6. Publieksbeleid

### Fysieke toegankelijkheid

Museum Zaanse Tijd streeft naar fysieke toegankelijkheid van de presentatie en activiteiten voor alle belangstellenden. De huidige huisvesting laat echter niet toe dat de expositieruimte op de eerste verdieping anders dan via een trap bereikt kan worden.

Evenmin is het mogelijk om sanitaire voorzieningen voor mensen met een beperking aan te brengen. Een voorwaarde voor toegang tot het museum is instemming met het op het veiligheidsplan gebaseerde cameratoezicht.

De beperkingen qua toegankelijkheid zijn gepubliceerd op de website en aan de ingang van het museum. De reeds in 2012 vastgestelde bezoekvoorwaarden en toegangsregeling zijn onverminderd van kracht.

### Openingstijden

Museum Zaanse Tijd is in het hoogseizoen (1 april – 1 november) dagelijks geopend van 10.00 tot 17.00 uur. In het laagseizoen (van 1 november tot 1 april) dagelijks van 11.00 tot 16.00 uur. Deze openingstijden zijn afgestemd binnen de Zaanse Schans, die een seizoen afhankelijke toeristische attractie is. Economisch gezien is de opening in het winterseizoen niet altijd rendabel, maar vanwege de museale status en ambities is een ruimere openingstijd toch ingevoerd. Bij de huidige personeelsomvang zou het in het kader van de bedrijfsvoering echter evenzeer wenselijk zijn om gebruik te kunnen maken van een rustiger periode, waarin een aantal niet direct publieksgerichte activiteiten hun beslag kunnen krijgen.





## 7. Museum Zaanse Tijd als onderneming

### Inkomsten

De exploitatie van Museum Zaanse Tijd wordt voornamelijk gevormd door entreegelden van bezoekers, aangevuld met inkomsten uit verschillende activiteiten en de exploitatie van een kleine museumwinkel. Mogelijk, en hopelijk, zullen ook uit niet-reguliere subsidies voor activiteiten en aankopen, sponsorbijdragen en erfstellingen en legaten inkomsten blijven komen. Extra inkomsten uit entreegelden en activiteiten zijn alleen te verwerven indien er speciale tentoonstellingen en andere activiteiten worden georganiseerd die extra bezoekers trekken. De staf van het museum zal met creativiteit en een open oog voor de potentie van specifieke projecten hieraan invulling gaan geven.

Voor de toekomst is het ook belangrijk om actief op zoek te blijven naar mogelijke bedrijven en particuliere schenkers en donateurs die een bijdrage willen leveren aan de bloei van het museum.

### Personeel, inhuurkrachten en vrijwilligers

Het personeelsbestand van Museum Zaanse Tijd bevat een algemeen directeur en functionarissen met specifieke taken op het gebied van de collectie en educatie, van publiek en communicatie en van financiën. Naast personeel in vaste dienst wordt voornamelijk gebruik gemaakt van inhuurkrachten en is een vrijwilligersbestand opgebouwd.





## Meerjarenbegroting Museum Zaanse Tijd

		Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
<b>personeel</b>	lonen	€ 95.000	€ 100.000	€ 105.000	€ 110.000
	Verzekeringen	€ 3.000	€ 3.500	€ 4.000	€ 4.500
	onk.verg.	€ 11.000	€ 12.000	€ 14.000	€ 16.000
<b>huisvesting</b>	huur	€ 17.000	€ 20.000	€ 22.000	€ 25.000
	Energie	€ 4.000	€ 5.000	€ 6.000	€ 7.000
	schoonmaak	€ 2.300	€ 2.400	€ 2.500	€ 2.600
	ozb	€ 800	€ 850	€ 900	€ 950
	Afschrijving	€ 700	€ 700	€ 700	€ 700
	Depot		€ 15.000	€ 16.000	€ 17.000
	overig	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
<b>Verkoop</b>	Reclame	€ 1000	€ 1.500	€ 2.000	€ 2.500
	Drukwerk	€ 350	€ 500	€ 750	€ 1.000
	Eten & Drinken	€ 800	€ 1.000	€ 1.250	€ 1.500
<b>kantoor</b>	telefoon/internet	€ 750	€ 800	€ 850	€ 900
	Automatisering	€ 6.500	€ 5.000	€ 5.500	€ 6.000
	benodigdheden	€ 200	€ 250	€ 275	€ 300
	Contributie/Abonnementen	€ 1.500	€ 1.600	€ 1.700	€ 1.800
<b>Algemeen</b>	cons./kantine	€ 775	€ 800	€ 825	€ 850
	adm.kosten	€ 3.750	€ 4.000	€ 4.250	€ 4.500
	Kosten salarisadministratie	€ 575	€ 600	€ 625	€ 650
	Advies	€ 5.500	€ 5.500	€ 5.500	€ 6.000
<b>collectie</b>	alg.kosten	€ 75	€ 100	€ 125	€ 150
	onderhoud coll	€ 200	€ 1.000	€ 2.000	€ 5.000
<b>presentatie</b>	verzekering	€ 2.500	€ 3.000	€ 3.500	€ 4.000
	Wissel Tentoonstelling	€ 6.000	€ 7.000	€ 8.750	€ 10.000
<b>Financiële kosten</b>	Herinrichting	€ 10.000	€ 7.500	€ 5.000	€ 2.500
	Rente	€ 300	€ 300	€ 325	€ 350
<b>Schenken</b>	bankkosten	€ 425	€ 450	€ 475	€ 500
	STCN/SMAT	€ 20.000			
	saldo	€ 197.000	€ 202.350	€ 216.800	€ 234.250

		Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
<b>entree</b>	betaald	€ 10.000	€ 18.500	€ 19.500	€ 20.500
	entree MK	€ 20.000	€ 33.000	€ 36.000	€ 40.000
	entree ZSC	€ 55.000	€ 125.000	€ 135.000	€ 145.000
	entree IAC	€ 10.000	€ 20.000	€ 21.000	€ 22.000
<b>kaartverkoop</b>	verkoop MK	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500
	inkoop MK	-€ 3.000	-€ 3.000	-€ 3.000	-€ 3.000
<b>winkel</b>	Omzet	€ 2.500	€ 5.500	€ 7.500	€ 10.500
	Inkoopwaarde omzet	-€ 2.000	-€ 2.750	-€ 3.750	-€ 5.250
<b>schenken</b>	schenking & donaties	€ 1000	€ 1.100	€ 1.050	€ 1.000
<b>Buitengewoon</b>	COVID	€ 100.000	€ 1.500		
	saldo	€ 197.000	€ 202.350	€ 216.800	€ 234.250





## 8. Besluit

Museum Zaanse Tijd is weer op de agenda gezet. Als onze inspanningen het gewenste resultaat leveren, dan zal het museum de komende jaren uitgroeien tot een gerespecteerde en unieke locatie waar het publiek niet alleen het verhaal van de tijd wordt verteld, maar waar tijd beleefd, bewonderd en gevoeld kan worden. Dit museum herbergt een voornaam deel van de Nederlandse tijdmeetkundige collectie. Delen daaruit worden permanent geëxposeerd en er is een ruimte gereserveerd voor Christiaan Huygens. Maar bovenal zal het publiek worden gefascineerd en geïnspireerd door te ervaren wat tijd doet in ieders dagelijkse leven.

## Literatuur

- *De toekomst begint nu*. Meerjarennota Het Noordbrabants Museum 2014-2017
- *Musea voor morgen*. Advies commissie Asscher-Vonk, 30 september 2012.
- Rijksmuseum jaarverslag 2021
- Zaans Museum, Jaarverslag 2021
- Zaanse Schans, Jaarverslag 2020
- Stichting Tijdmeetkundige Collectie Nederland, Jaarverslag 2021
- *Proeven van partnerschap. Rapport van de stuurgroep Asscher-Vonk II*, 4 oktober 2013.
- *Ontgrenzen en verbinden. Naar een nieuw museaal bestel*. Raad voor Cultuur, 2013.
- Europeana, (europeana.eu).
- Museumvereniging, Museana, museum analyse systeem, Benchmark & Marktinformatie
- Museumbrief. *Samen werken, samen sterker*, Ministerie van OCW, 10 juni 2013.
- *Kinderen en Museumbezoek*, Ministerie van OCW, 2011.
- Suzanne Macleod, *Museum Making*, Taylor & Francis, 2012
- Falk, John H. & Lynn D. Dierking: *The Museum Experience Revisited*. Walnut Creek, California, 2013.
- Branddoctors, *Whitepaper millennials*, januari 2021



# MUSEUM Zaanse Tijd

Stichting Museum van het Nederlandse Uurwerk

IBAN: info@mnuurwerk.nl  
NL20ABNA0471655716  
BIC: ABNANL2A

zaansetijd.nl  
KvK: 41231617  
BTW: NL.0074.26.380.B01

**Museum Zaanse Tijd**

Kalverringdijk 3  
Zaanse Schans  
1509 BT Zaandam  
075 - 61 797 69



Gratis te bezoeken voor  
Museumkaarthouders.

